

עלון מידע זה מציג את המגמות העדכניות בשירותים החברתיים, בהתבסס על חומרים מן השנים 2019-2021: עלוני מידע, פרסומים, כנסים וקבוצות עבודה, כפי שאלו מופיעים באתר האינטרנט של ה-ESN.

The European Social Network (ESN) היא רשת עצמאית של שירותים חברתיים באירופה. הרשת כוללת ארגונים שמתכננים, מספקים, מממנים, מנהלים, מפקחים או חוקרים שירותים חברתיים. המטרה של הרשת היא לקדם חילופי ידע בשירותים חברתיים, בתחומי הבריאות, החינוך, הדיור, התעסוקה והשילוב החברתי. זאת כדי להביא לשיפור במדיניות ובפרקטיקה לטובת מקבלי השירותים. פעילות הרשת כוללת בין היתר קבוצות עבודה, שולחנות עגולים וכנסים.

המגמות המוצגות להלן הן במוקד של מחקרים שבוצעו במכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל, לקריאה נוספת [לחצו כאן](#).

טיפול סיעודי – מעבר ממודל חוץ-ביתי למתן

שירותים בקהילה

לקחי מגפת הקורונה בנוגע לטיפול בזקנים סיעודיים מלמדים שהטיפול בזקנים בביתם טוב יותר מן הטיפול בהם בבתי אבות. מחקרים מצאו שמתן טיפול ותמיכה בקהילה לזקנים סיעודיים מעלה את איכות הטיפול בהם, מאפשר תמיכה חברתית ותורם לבריאותם. טיפול בקהילה אף כרוך בעלויות נמוכות יותר בטווח הארוך, מאחר שיש פחות הוצאות על טיפול רפואי.

דיגיטציה של השירותים החברתיים

שילוב כלים דיגיטליים בשירותים חברתיים נועד לשפר ולייעל תהליכים וממשקים באמצעות טכנולוגיה. הכלים משפרים את השירות לאזרח באמצעות הנגשת מידע, הגברת השימוש בו והרחבת צריכת השירות בקרב הזכאים לו. בהיבט הארגוני, שימוש בכלים דיגיטליים מאפשר לשירות לתכנן את הפעילות ולחלק את המשאבים בהתאם.

בעקבות מגפת הקורונה נאלצו השירותים החברתיים להטמיע כלים דיגיטליים, בייחוד בנוגע למתן שירות מרחוק ולקבלת החלטות במצב דינמי. חשוב להטמיע כלים דיגיטליים לשם ייעול הפעילות ולא רק בשם החדשנות.

חיזוק שירותים אינטגרטיביים

שירותים אינטגרטיביים משלבים מגוון שירותים בתחומי הרווחה, החינוך והבריאות ופועלים תחת קורת גג אחת (one stop shop) או באמצעות שיתופי פעולה. הרעיון הוא לייצר רצף שירותים על בסיס חשיבה הממוקדת באדם ובצרכיו. הנחת היסוד היא ששירותים כאלה מאורגנים טוב יותר, עובדים ביעילות רבה יותר ומעניקים שירות טוב יותר לאזרח.

השלטון המקומי – העתיד של השירותים החברתיים

השלטון המקומי הוא רמת השלטון הקרובה ביותר לאזרחים, ומעצם כך הוא גורם מרכזי ביכולת לפתח ולהטמיע שירותים חברתיים. השלטון המקומי הוא גם פלטפורמה טובה לבחון שירותים חדשים ומדיניות חדשה באמצעות תוכניות פיילוט.

שיתוף מקבלי השירות

שיתוף מקבלי השירות הוא רכיב מרכזי בהבטחת האיכות של השירותים החברתיים, והוא חלק מן המגמה הכוללת של השירותים החברתיים לעבור למודלים הממוקדים באדם, מדגישים את זכותו לבחור ופותרים את מרחב הידע שקודם לכן יוחס בלעדית לאנשי מקצוע.

שיתוף של מקבלי השירות בקבלת החלטות הנוגעות להם ישירות מכון הן למרחב הפרטי (למשל, תוכנית טיפול אישית) הן לתהליכים מערכתיים שנועדו לעצב מדיניות, לתכנן את השירותים, לספק אותם ולפקח עליהם.

הכלה בתעסוקה (Inclusive Activation)

מטרת הגישה היא לתמוך בכל האזרחים כך שיהיו פעילים בחברה – בחיים האזרחיים, החברתיים והתרבותיים – בדגש על אוכלוסיות מוחלשות. הכלה בתעסוקה מסמנת מעבר מגישת הפעלה המתמקדת רק בתעסוקה (מציאת עבודה והחזקתה) לגישה רב-ממדית שבה שירותי הרווחה, הבריאות, החינוך והדיור פועלים במשולב עם שירותי התעסוקה כדי לחזק את שילובן של אוכלוסיות אלה בחברה. יישום הגישה כולל בין היתר: הבטחת הכנסה נאותה בד בבד עם עזרה במציאת עבודה; שוק עבודה מכיל אשר מקל על הצטרפות לכוח העבודה; גישה לשירותים חברתיים המסייעים לאנשים להשתתף השתתפות פעילה בחברה.

שירותים חברתיים מבוססי ידע (Evidence Based)

קבלת החלטות מבוססת ידע היא תהליך שבו אנשי מקצוע משלבים בין מחקר אמפירי ובין ניסיון מעשי, היבטים אלה העדפות מקבלי השירות ומאפייני התרבות המקומית. זאת כדי לעצב ולטייב את המדיניות ואת השירותים החברתיים עצמם ולצורך למידה מתמשכת.